

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Dominica Passionis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

seo, & in tenebris palpitantes video: Christū enim qui Sol est, cum fugitis, oculosque luci occluditis, mundum ac tenebrarum principem Sathanam dum sequimini, perpetuis vos in tenebris versari, nullumque lumen intrueri necesse est: cœli quippe aspectus vobis ereptus est, ac proinde in peccatis volutimini, ex iis in abyssos infernales detrudendi.

Leuit. xi.

Similiter omnis & infausi augurij apud veteres erant bubo, noctua, & vesperilio, aliaque aues, quæ lumen solis & diem exorsa noctu solent volitare, quas & ideo Deus lege sua vt immundas repudiat. Ita & de vobis ominari licet o miseri, qui solis radios euitatis, ac tenebras sectamini, adeo vt hinc euidentis reprobationis argumentum colligi queat, ac de futura damnatione vestra quodammodo liceat præfigere. Quare agite infelices & noctuagæ aues, prodite e cauernis vestris, relinquite tenebras, diem amate, lumen hoc cœleste sequamini.

Exod. 12.

Tu porro lumen æternum, quod à summo illo iustitiæ sole exoreris, iucundum Angelorum hominumque lumen, vnicum oculorum nostrorum lumen, quod olim mundi tenebras effugasti, quod cœcorum oculos aperuisti, quod ipsis mortuis vitam restituiti: mentem obsecro nostram illustra, vt nimium tuæ merita gloria, beatitudinis æternæ pretium, & angelorum societatem aliquando cælique diuitias & magnitudinem videat: videat inquam mundi inanitatem, rerum harum inferiorum vanitatem, peccati grauitatem, infernaliumque suppliciorum feritatem, demonum horrorem, damnationisque æternæ perpetuitatem. O lumen cœli, quod olim filios Isaac per desertum columnæ igneæ ductu conduxisti, nos obsecro etiam per vastam hanc & infestam latronibus mundi solitudinem ducto, nos inquam qui hic adhuc peregrinamur: vt lumine gratiæ tuæ illustrati, infinitum aliquando gloriæ tuæ lumen videre possimus. in eiusque admirationem rapti dicere: Iam venit tempus,

Domine mundi lux, vt in lumine tuo lumen videamus.

Amen.

Partitio.

1. Quo valeat Dominica Passionis memoria.
2. De innocentia vti a Iesu.
3. De veritate doctrinae Iesu.
4. De calumniatoribus Pharisæis.

Quis ex vobis arguet me de peccato? si veritatem dico vobis quare non creditis mihi. Ioan. 8.

FIGURA.

Præcepit olim in veteri legi Deus, vt agnus Paschalis, qui decima quarta luna tantum immolandus erat, multo ante tempore ex agris in ciuitatem adduceretur, quo assiduo eius balatu omnes excitati in memoriam reuocarent, quam singulari olim ratione patres eorum per vnus agni oblationem e captiuitate Egyptiaca fuissent educti, & in libertatem pristinam restituti; quo omnes Deo ob tam singularis beneficii memoriam gratiarum actionem persoluerent. Ecclesia vero Catholica, vt memoriam cruenta illius oblationis, qua non agnus, sed vnigenitus Dei filius pro nobis omnibus in crucis stipite oblati fuit, reficeret, nosque ad gratitudinem, gratiarumque actionem, ac tam singulare beneficium excitaret, eundem hodie ex agris reducit, & nobis ob oculos ponit: diu scilicet antequam in monte Caluarie immoletur, vt nos eum videntes, eiusque eiulatus & lamenta exaudientes dolores eius & cruciatus contemplantes, passionis eius merita, & beneficia per eum collata in memoriam reuocaremus, & ad gratias persoluedas excitaremur. Hodie igitur Dominica passionis est. Hodie crucis vexilla pāduntur & explicantur, quam obrem lugubres hodie assumendi sunt amictus, & pullæ vestes induendæ ob mortem filii Dei. Hodie denique tempus venit, quo de clauibus lanceis, cruce, morte, passione Christi loquendum est. Tu vero Parachite Spiritus, vt immensum hunc dolorem & suppliciorum Oceanum felici & prospero cursu enauigemus, cælo noster ductor & gubernator.

tor; tuque sanctissima ac simul afflictissima huius filij mater, qui hinc iter suum ad montem Caluarie exorditur, precibus apud illum & suffragijs nos iuuat. Quocirca omnes tibi hanc salutationem vnanimes offerimus.

A V E M A R I A.

Themist. Magna ille Atheniensium dux Themistocles, cum aduc dissolutius ageret & à virtutis amore ad nominis aliquam famam cōparandam non nihil excitaretur; in publico de nocte euagari solebat; quærentibusque quid ita intempesta nocte per urbem discurreret, Militiadis se trophæis è somno excitari, atque eius æmulatione gloriæ somnum capere nō posse respondit. Et sane si sola virtutum & rerum gestarum ducis alicuius memoria, tantum in Ethnico potuit efficere, vt ei somnum eriperet, assiduisq; ambitionis stimulis excitaret, omnemq; aliam cogitationem animo excluderet: quantum roboris efficacique hodierna die habere par est, clauos crucem, sanguinem, mortem, merita, omnem deniq; passionē Christi Iesu in pectore Christiano, vt id à mundi amore segreget, omnem mundi vanitatem, ineptiaque desipere cogat, ad pietatem accendat, atq; salutarem penitentiam commoueat? adeo vt nihil aut efficacius, aut ad animam pernicem emolliendam, peccatores conuertendos, & à vitijs & sceleribus retrahendos, validius habeatur, & inueniri queat, quam Christum eumq; crucifixum ob oculos ponere, & eum ob delicta nostra in cruce expirantem intueri. Ecce figurat.

Figura. *Num. 12.* *Exod. 11.* Israëlita venenosus serpentum moribus fauciati, oculo in serpente aeneum, in medio Sinaica solitudinis erectum conuicentes, statim, ne serperet contagio ad viscera, sanabantur. Denotabat hoc, Auditores, nos statim vt à peccatis, vipera multo deterioribus percussi fuerimus, & in Christu Iesum in sublimi crucis in monte Caluarie erectum & per serpentem aeneum designatum, oculos conijcimus, à plagis penitus sanari. Angelus ille exterminator, omnes in Ægypto primogenitos occidens, eas solum homines præterit, quarū superflua & postea agni sanguini-

ne illita, vidit, quo aliud nihil designabatur, quam diabolum, verum Angelum exterminatorem, ijs nocere nequaquam posse, quorum memoria morte & sanguine Iesu Christi respersa est, qui que illum perpetuo menti inculpam gerunt. Atque ita id explicat Origenes, qui in epist. Pauli ad Rom ita loquitur: *Certum est, quia ubi mors Christi animo circumfertur, non potest regnare peccatum: est enim tanta vis crucis Christi, vt si ante oculos ponatur, & in mente fideliter retineatur, nulla concupiscentia, nulla libido, nulla superare possit inuidia, sed continuo ad eius presentiam totus ille peccati exercitus fugatur exercitus.* Equidem & hoc dicere auisum, fieri nulla ratione posse, vt quis Deum offendat, cum passionis eius memoriam iugiter ante oculos habet, ac secum diligenter cogitat, quanto nos amore Deus fuerit profecutus.

Manlius eques Romanus cum mortis condemnatus ad supplicium raperetur, iamque ad locum destinatum peruenisset, vnde Capitolium conspici poterat, è quo olim Gallos patriam conseruaturus fortiter depulerat, exclamare cœpit, & Iudices, Capitolium monstrando, compellere: *Quid: audebitisne, Iudices, hodie, Manlium condemnare? anne eum morte afficere, ac necem ei afferre, qui pro vestra omnium salute olim mori paratus fuit, quiq; vitam suam impendit, quo vestra totiusq; popul. Rom. vitam ac fortunas conseruaret, qui tot pericula ac discrimina proreip. in columitate ac salute subiit? Testabitur id hoc ipsum Capitolium: ipsi illi partes loquentur, & quem prope cœlestem, cognomine certe Capitolini, Ioui parem fecistis, eum patiemini vincitum obnoxiam carnicis arbitrio animam ducere? Adeo in vno omnib. satis fuit auxilium, nullam vero opem in tam multis vni esse? Iudices porro his eius verbis adeo commoti fuere, vt eum cōmuni suffragio absoluerint, & indemnens dimiserint. O Christiane, si quoties Deam offendere, iterumque eundem crucifigere, vt ait Paulus decreuisti, crucem eius, non dico Capitolium, sed Caluarie montem intuereris, in quo verus noster Manlius, Christus Iesus tantum tua causa perpeffus est, proq; salute tua expirauit (quod ipse quotidie tibi ob oculos*

ponit, velle ad commiserationem incitaret) nunquam credo tantam futura esset audacia, vt iterum cum vitijs tuis crucifigere praesumeres. Hanc igitur crucem pectori imprime ac perpetuam Caluarie montis memoriam habeto: quidquid sit, ipsa crux menti perpetuo insigenda. Audite rei huiusce figuram.

Gen. 30.

Patriarcha Ioseph in ultimo vite termino constitutus, fratres adiuravit, vt si quo vnquam illum tempore dilexerant, post mortem eius id ipsum declarent, & factis ostenderent, ossa eius ex barbaro illo Aegypti solo in patriam secum asportando: *Cumque adiuisset eos atque dimisset, Deus visitabit vos, asportate ossa mea vobiscum de loco isto quasi diceret: sum opere fratres mei clarissimi, à vobis contendo, vt si quando vite debitum persolvero, animaque corporeis hisce vinculis soluta, ad partes abierit, vos corpus meum accipiat, semperque vobiscum deferatis, vt cineres semper peregrinationis vestrae sint socij, meique memoriam semper conseruetis: mei inquam, qui tanta prudentia, sapientiaque regnum Aegypti moderatus sum, qui vobis omnibus frumentum large suppeditando, vitam conseruaui, qui omnes vobis in me olim commissas iniurias & contumelias tanta benignitate condonavi, & ex animo deposui, denique erga quem omnes adeo obligati estis. Ad eundem etiam modum Christus efflagitat, Auditores, vt quamdiu in mundi huius Aegypto peregrinamur, in quo olim mortuus est, crucem, mortem & passionem eius ob oculos semper habeamus, cordique insculpta geramus: quo ita in mentem reuocemus, quam multis ei nominibus obligati simus, quo nos amore fuerit complexus, & quam graua pro nobis supplicia pertulerit.*

2. Cor. 4.

Hinc Apostolus Christianos adhortatur, vt Christi passionem semper in animo & ob oculos habeant, animoque inscriptam gestent: *semper mortificationem Iesu Christi in corpore vestro circumferetes* Quid? visne Paule eas solum à nobis in corpore gestari, cum nullam anime mentionem facias? nequaquam, sed vtrumque intelligit: anima quidem eam ferat, de eadem cogitando: corpus vero eandem sentiendo & experiendo.

Aquila illa Euangelica, exercitum albis indutorum trophaeisque nobilitatorum se vidisse ait, qui conflictibus varijs interfuerant, ac stolas sanguine agni immaculati tinctas gestabant: *Hi sunt qui venerunt de tribulatione magna, & lauerunt stolas suas, & dealbauerunt eas in sanguine Agni.* Si ad litteram hæc intelligenda sunt, quis est qui non videat, per hos, rubicundos Martyrum exercitus designari, qui corpora sua, id est, carnales illas stolas, in crucis sanguine, & in medijs supplicijs, quæ ad ducis Christi imitationem pertulerunt, tinxerunt. Sed si sublimius adhuc euolare cupimus, videbimus manifeste, his nihil aliud designari, quam si de mundo triumphare, ac caelestium domiciliorum inter beatas illas mentes gaudijs potiri aliquando, candida innocentiae veste induti volumus, sanguinis, clauorum, spinarum, mortis ac passionis Christi semper nos meminisse debere animamque nostram semper rubra hac stola indui oportere.

O sancta & salutaris passionis memoria, quam necessaria es quoniam tu confers ad animam mortificandam, humiliandam, eamque inducendam, vt delicijs corporalibus valedicat: expressum id in Genesi video: vbi legimus pulchram illam Rebeccam, camelo insidentem, cum futurum suum coniugem magni se. Patriarchæ filium pedibus accedentem conspiceret, statim camelo descendisse: indecorum quippe censebat, & ab honestate puellari alienum, sponsum pedibus incedere, sese vero molli strato insidere. Huc oculos conuerce, o anima, ac tecum cogita, num æquum sit & consentaneum, filium Dei vnigenitum, tanta pro te pati, te vero commoditatibus tuis studere, & voluptatibus indulgere: fieri poterit, & ingrata & immitis tanti sponsi sponsa, vt cum sponsum, redemptorem, Deum denique tuum pedibus hodierna die incedentem videas, & tanta quidem in paupertate & miseria constitutum, nudum penitus, & in arbore crucis erectum, ipsa vix in terram, ex sublimibus illis honorum, ambitionum, & vanitatum Dromedarijs descendere digneris.

Sapiens ille ac pius rex Dauid, videns arcem Domini pellibus coopertam, ac sub dio commorantem, erubescens ac luxum suum incu-
 Allegoriz de passione
 1. Reg. 11.
 sans

sans dicebat : *Ecce ego habito in domo cedrina, Arca autem Domini sub pellibus est.* Quid? o anima, ut hanc allegoriam tibi applicem, tene hanc tibi passionem proponendo, & mentem voluendo tantum adhuc presumere, tanta inquam esse impudentia, ut delicijs studeas, domos auratas inhabites, adeoque te efferas & jactes, cum veram illam Arcam fœderis, sacram scilicet Christi humanitatem, in monte Caluarie, non quidem faccis & pellibus, sed sanguine, tormentis, supplicijs, vulneribus, alijsq; infinitis cruciatibus videas coopertâ? an non tristis ille aspectus oculos tuos ad commiserationem excitabit? an non erubescis, redemptorem tuum in Cruce habitantem, eidem confixum, & innixum cernens? Hoc ipsum nimirum est, quod sancta Ecclesia nobis hodie ob oculos ponit: hodie crudele bellum passionis Christi indicitur, hodie vexilla regis prodeunt. Atq; ut traditum est elephantos regis Antiochi viso sanguine feritate induisse, & ad bellandum rubicundo ostense colore fuisse animatos: *Et Elephantis ostenderunt sanguinem vna & mori, ad acuedos eos in prælum.* ita eodem artificio hodie videtur Ecclesia, quæ nobis Redemptoris nostri sanguinem ante oculos hodie objicit, quo ad bellum cum vitijs gerendum magis animemur & incendamur.

1. Mach. 16.
Compara-
tio egregia.

Simile.

Imitatur eadem generosam quandam matrem, quæ cum filios cum patris interfecto-ribus videt agere, & eorum familiaritate uti, tunicam patris adhuc tinctam sanguine, & innumeris perforatam locis illis ostendit, ut eos hac ratione à tam primo consortio auocet, simulq; tacite ad tam indignæ cædis vindictam incitet. Simili plane ratione hodie nobiscum Ecclesia agit: cum enim nos filios suos cû peccatis, quæ veri animæ fœdij sunt, & interfectores patris nostri Christi Iesu, societatem inijisse, & familiaritatem quotidianam contraxisse videt: ut nos à prava eorum consuetudine deterreat, & ad vindictam de ijs luculenta quadam pœnitentia sumendam accendat: sacram eius humanitatem, veram, inquam, tunicam Iesu Christi patris nostri, sanguinolentam, clavis transfixam, spinis & lancea laceratam, ac vulneribus confectam ostendit, flagella, alapas, sputa, vincula, cru-

cem, & crudelitatem mortis, qua erudeles illicarij eum in monte Caluarie affecerunt nobis ob oculos proponit.

Hodie igitur passionis initium est, hodie aduersus innocuum Christum conspirare Iudæi incipiunt, hodie vexilla crucis prodeunt, crucifixique insignia progrediuntur. Audiamus quid Euangelium dicat: *Dicebat Iesus turbis Iudaorum, & principibus Iudaorum. Quis ex vobis arguet me de peccato? &c.* de his igitur paulo latius loquendum est.

Dominus igitur noster Iesus Christus, ut Ioannes Euangelista ait, videns Iudæos iam certissime in necem suam conspirasse, duas eis pulcherrimas quæstiones ad extremum proponit, vnam quidem, ut ijs innocentiam suam probaret, alteram vero ut veritatē dogmatum suorum confirmaret. *Quis ex vobis arguet me de peccato?* hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quæ-

rit. *Quis ex vobis arguet me de peccato?* hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit. *Quis ex vobis arguet me de peccato?* hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit. *Quis ex vobis arguet me de peccato?* hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit.

Christus arguet me de peccato? hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit. *Quis ex vobis arguet me de peccato?* hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit.

Christus arguet me de peccato? hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit. *Quis ex vobis arguet me de peccato?* hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit.

Christus arguet me de peccato? hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit. *Quis ex vobis arguet me de peccato?* hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit.

Christus arguet me de peccato? hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit. *Quis ex vobis arguet me de peccato?* hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit.

Christus arguet me de peccato? hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit. *Quis ex vobis arguet me de peccato?* hoc quidem quoad innocentiam, vitæq; inculpatae laudē spectat, si dæis quærit.

Christus
duo ex Iu-
dæis quæ-
rit.

Heb. 7.

Leu. 22.

licium

licitum obseruastis? Quid igitur innocentem prosequimini, quid mortem mihi molimini? cur in vitam conspiratis? cum nullius vaqua, ne minimi quidem criminis mereum constituerim, sed aliorum peccata totiusque mundi crimina auferenda & expianda in terram descenderim. Excutate Legis periti, Scribae, & Pharisei, vos magni Synedrini assessores, excutate inquam, Prophetas, voluite sacra vestra monumenta, figuras exponite, ac deponere quiduis ausim, nullum vos in me peccatum reperturos quod iure meritoque coarguatis.

Figurae veteres quibus demonstratur Christum sine peccato extitisse.

Gen. 7.
Exod. 2.

Inuenitis scilicet me illam arcam esse, quae super peccati aquas, ut illa super aquas diluuii, semper natitauit, nullum unquam naufragij periculum pertimescens. & qui mundo egrediens omnes est mortis discrimine eripuit. Videbitis me illum esse Moysen, qui indignante licet Sathana (qui verus Pharaon est, & omnes fidelium Hebraeorum filios in mundi Aegypto occidit) mortem peccati euasi, inque profluentem projectis nullum periculum perpessus sum, sed a natiuitate mea veluti a quadam regina adoptatus, imperium tandem Pharaonis destruxi, & omnes est tyrannica captiuitate eripui, quos, rubrum jamjam passionis mare transiituras, ad terram promissionis, felicitatem scilicet aeternam & beatitudinem, deducam.

Gen. 40.

Peruoluite igitur diligenter annales vestros, ac videbitis me innocentem illum Ioseph esse, qui escam salutis fratribus meis gregem custodientibus, & instar bestiarum in mundi agris viuētibus deferens; nescio quoniam meo fato, aut potius ingratitude vendi, atque a pellice, vestra scilicet synagoga, inique accusari, & in carcerem Iudaicum conuicti debeam.

Leu. 10.

Inuenietis me hircum illum emiliarium esse, qui non meis sed omnium mortalium peccatis onustus in montem Caluariae debebam emitti. Si ulterius legere etiam pergitis, statim vobis occurrerit agnus ille, qui in exitu Israel de Aegypto debuit immolari, agnus ille sine macula, quem ego me esse profiteor. Quis igitur vestrum dignum aliquid reprehensione in me reperiet? *Quis ex vobis arguet me de peccato? facile quidem etiam culpari, sed conuincere &*

Exod. 12.

euincere, hic opus, hic labor est: quis me igitur arguet de peccato originali, veniali, aut actuali, aut alio quopiam crimine? nullus omnino Domine.

Cum Samuel Propheta inculpatas, jam inde a matris utero sanctificatus, vixisset & innocentiam suam vniuerso populo, toto vitae tempore probasset, jam senex factus haec ad seniores filiorum Israel ait: *Ego seniu & incanui, & conuersatus coram vobis ab adolescentia mea usque ad hanc diem, ecce praesto sum: loquimini de me coram Deo, & coram Christo eius utrum bouem cuiusquam tulerim, aut asinum: si oppressi aliquem, si de manu cuiusquam munus accipere, & condemnari illud hodie, restituamque vobis.* Eadem hic omnino Dominus Iesus synagogae proposuit: *Quis ex vobis arguet me de peccato?*

Quid ad haec responderis scelerati Iudaei?

aliquod ne in hac anima peccatum reperire poteritis, nefarii calumniatores? ecce totus orbis atque omnes omnino homines, eum ut iustum suspiciunt, & innocentem confitentur: Audite: quale ipse Iudas, qui eum tamen Iudaeis tradidit, de eo testimonium ferat: *Peccauit tradens sanguinem iustum.* Audite testimonium Pilati qui ipsum condemnauit: *Innocens ego sum a sanguine iusti huius.* Audite quid ipsae dixerint feminae: *Nihil tibi & iusto illi, ait Praefidis coniunx: Beatus venter qui te portauit, & uerba qua senuisti,* ait alia apud Lucam mulier. Quid adhuc obiecere, & quid his testimonijs opponere poteritis? Inquirete in vitam & mores eius, ac videte numquid reprehensione dignum in ijs reperire possitis. Audite quid de ijs Prophetae dicant: Ieremias imprimis, qui asseueranter ait: *hoc est nomen quo vocabant eum,*

Omnes homines Christi innocentiam testantur.

Matth. 26.
Matth. 27.
Luc. 17.

deinde quid David in Psalmis: *iustus Dominus & iustitias dilexit, & quietatem vidit cultus eius.* Si ulterius inquirere & indagare pergitis, & figuras veteres excutere: archiualegum vestrarum examinare, videbitis Christum innocentem illum Naboth, verum Israelitam esse, qui, ut vineam, Ecclesiam scilicet suam tueretur, & ab impiorum manibus defenderet, inique accusatus est, ac tandem morti ab impia Iezabel, nefaria inquam synagoga vestra adiudicabitur.

Figurae quibus innocentia declaratur.

cabitur. Videbitis hic pulchrum illum Absalomum, de quo scriptum est: Porro sicut Absalom vir non erat pulcher in Israel, à vestigio pedis usque ad verticem non erat in eo ulla macula.

Præclarus
conceptus.

Formosus ille & insignis Absalom tu fuisti Domine Iesu, qui aduersus iustitiam Dei arma accipiens, ab eadem fusus & debellatus fuisti, inque deserta mundi huius fugies, crinibus humanitatis tuæ ex crucis arbore suspensus, & implexus hæstisti, in qua tribus immanibus clavis, veluti tribus lanceis, transfixus interisti. Porro crines & capillitium Absalomi semel in anno detondebatur, quod mulieres Ierosolymitanæ magna auri & pecuniæ vi redimebant, quo mitellas suas infarciebant. Et quando tondebat capillum, (semel autem in anno tondebat, quia gravabat eum casarius) ponderabat capillo capitis subducentis selis pendere publico. Ita quoque merita Iesu Christi quotidie venalis apponuntur, vt iis Christiani animas suas exornent, sed eadem non nisi meritis à nostra parte pronipientibus, & vera pœnitentia redimenda, & emenda sunt.

Lib. 31. c. 10.

Quis ex vobis arguet me de peccato? Refert Plinius pictorum illum Principem Apellem tabulas suas omnium oculis in propatulo exponere consueuisse, vt si qui in eo quid reprehensum vellent, aperte, non vero clanculum eius errores culparent. Ecce quoque, vt ad huius imitationem, Apelles noster vitæ suæ tabulam ante fores synagogæ constituat, quo ab omnibus Iudæis, si fieri posset, reprehenderetur. Sed operam & oleum perditis, Pharisei, si Filium Dei de peccato coargui posse confiditis; facile quidem, omnium nostrum in illo imperfectiones & miserias reperiri posse, concedo, at nullum penitus delictum.

Nam. 21.

Nam vt æneus ille serpens, de quo in Numeris, in deserto Sinai in stipitem erectus, serpentis quidem figuram habebat, sed veneno ac virulentia carebat. Ad eundem modum Iesus Christus, ô Scribæ, verus inquam ille serpens, qui aliquando in deserto illo Caluarie, in sublimem crucis stipitem erigendus erit, hominis quidem formam gessit,

Tom. 1. Bessæi Quadrag.

formam serui accipiens, & habitu inuentus ut Phil. 2. homo: nunquam tamen veneno, id est, peccato, quo nullum aut violentius aut virulentius potest excogitari, (nam venenum aspidum insanabile) fuit infectus. Quis ex vobis

Deut. 31.

arguet me de peccato? Christus antequam Iudæorum peccata & crimina reprehenderet, suam prius innocentiam illis declarandam censuit: nam, quemadmodum in Salustium olim dixit M. Tullius, Carere debet omni vitio, qui in alterum paratus est dicere. Sed ô tempora, ô mores! secus hodie inter mortales agi videmus, atque hominum modernorum vita longe ab illo Christi Domini facto discrepat: omnes namque aliorum mores & vitam inspiciunt, suam vero penitus despiciunt, in aliorum vitia tam cernimus acutum, quam aut aquila, aut serpens Epidaurius, aliorum vitam oculis lynceis intuemur, sed in propriis moribus modoque nostro agendi talpis cæciores sumus: Quapropter iure mihi videor muidum cum eo comparare posse, quem Apologus ait, aliorum peccata in anteriori mantice parte gestare consueuisse, sua vero in posteriori & à tergo. Quo respexit doctus ille iuxta ac pius Gallus Bernardin. Curiosum, inquit, genus hominum ad cognoscendam vitam alienam, desidiosum ad corrigendam suam.

Nam quemadmodum seniores quidam ea quæ remota sunt clare intuentur, in ijs vero quæ iuxta sunt perspicendis plane cæcutiunt: ad eundem modum hodie plerique mortalium faciunt, qui aliorum nauos & crimina, quæ ab eorum notitia remota sunt, intime inspiciunt; suas vero imperfectiones, quæ sibi adhærent, quasque facile videre possent cernere nequeunt. Præclarum huius rei exemplum in S. Luca

Luc. 18.

habemus. Superbus ille ac tumidus Pharisæus in templo orans omnes inde latrones, omnes publicanos, omnesque adeo peccatores, facile poterat conspiceret, qui per totam ciuitatem dispersi erant: DEVS gratias ago tibi quia non sum sicut ceteri homines raptores, iniusti, adulteri, velut etiam hic publicanus: superbiam vero, quæ intra suum

LII late

latebat pectus, & ingentem cœcitatē! perspicere non poterat.

Exemplum
à vulture
petitum.

Tradunt qui de animalibus scripsere, vultures cœteraque ad prædam nata animalia, eadæverum etiã longe positorum fœtore allici, eodemque sese conferre solita, sana vero corpora odorari non posse. Hæc animalia plerique mortalium imitantur; aliorum namque imperfectiones eminus odorantes, statim eo sese conferunt, vt eisdem coarguant; at virtutes sentire aut odorari nequeunt. Hinc Cynicus ille Diogenes dicere solebat, homini, vt ad vitæ perfectionem pertingat, vel fidelissimos amicos, vel grauissimos inimicos esse necessarios: sciebat namque inimicos in vita ac moribus amulorum suorum inquirendis esse vigilantissimos, ac minutissima quæque obseruare solere. Eius ferme generis est, quod de Philip-

Apothegma Diog.

Plut. de virtute ab inimicis capiendâ.

po Macedone refert Plutarchus, quem lætari solitum scribit, quod Athenienses sibi infensissimos pateretur, eorum enim sese inuectiuis ac reprehensionibus, inque vitam regiam obseruationibus, incitari & accendi, ad vitam serio emendandam aiebat. Dissimilis vero agendi ratio in Christo est, qui oculos prius in propriam vitam coniecit, suamque innocentiam omnibus patefacit, quam Pharisæorum fucatam pietatem & ementitum honoris diuini zelum coarguat, vitiaque eorum castiget. Ait enim: *Quis ex vobis arguet me de peccato?*

III.

Ad alteram iam disceptationis quæstionem veniamus, si veritatem dico vobis, quare non creditis mihi? Duo sunt & Iudæi, quæ dignum aliquem reddunt, cui fides ab omnibus adhibeatur, vitæ scilicet innocentia, & veritatis studium. Cur igitur mihi cū sine peccato hæctenus vixerim & mentiri nequeam, fidem non adhibetis? Cur Euangeliū meum repudiatis? Achab ille Israel Rex cum bellū Syriæ Regi indixisset, quadringenti Prophetæ Baalim felicē belli progressū, & prosperum exitū polliciti sunt; solus vero Michæas contraria omnino vaticinabatur; & vere quidem: hinc eum Achab eane peius & angue oderat, quod ad aures eius non prophetaret: *Odi eum, quia non prophetat mihi bonum, sed malum.* O ingentem regis cœcitatē! San-

1. Reg. 22.

ctus ille vates inspiratus à Deo veritatem vaticinatur; calamitatem & excidium eidem prædicit, quod re ipsa experietur, & eum tamen infensum experitur. Eandem horum Pharisæorum cœcitatē fuisse constat, qui Christo veritatem dicenti, tantum abest vt credere velint, vt mortali etiã eum odio prosequantur, vitæque illius infidias struāt. O Iudæi, si veritatem dicit Sobus, quare non creditis?

Eheu Domine, quam multos hodie mortales reperire est qui nec tibi veritatem pandenti, nec Euangelio tuo volunt credere. Iubet namque sacra Philosophia carnis delicias expugnare, & mundi fallacias contemnere; & quis, obsecro, ei aures accommodat, quis manum operi admouet; Docet Evangelica veritas inimicos diligere, mundum fugere, pœnitentiam agere, Quadragesimæ ieiunium seruare, & quis illi obsequitur, aut obtemperat? Proh dolor, Christiani! si Euangelium veritatem aperit vobis, quare non creditis? Dicitis forsitan, omnia fidei mysteria indubitanter & firmiter credimus. Quibus replico: Qui sit, vt eadem credatis? respondebitis: Quia Iesus Christus qui errare aut mentiri non potest, aut à nemine falli, eadem credenda proposuit. Bene quidem: at idem ille, qui hæc credenda docuit, dixit etiã: *Nisi pœnitentiam egeritis, omnes simul peribitis.* Item: *Nisi conuersi fueritis, & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum celorum.* Item alibi: *Qui non accipit crucem suam & sequitur me, non est me dignus: si veritatem ergo dicit vobis, quare non creditis? In quo Pilatum imitantur, qui in Passione Domini, de qua iam loquimur, veritatem audire noluit, & cum Domino eam iam dicere proposuisset, exiit foras.*

Tradunt tantam aspidum esse versutiam, vt si quando se carmine aliquo sacro, aut fascino in laqueos trahendas vident, aures terræ applicent, ne incantantem exaudiant. Eadem omnino peccatorum versutia est, aures enim cordis intrinsecas, mundo, in quo sunt, applicantes obruant, ne Domini aut fernidi alicuius concionatoris vocem eos diuini eloqui fascino irretire, inque

Matth. 7.

*Conceptus
præclarus.*

inque casses suos pertrahere conantis, exaudiant. Vnde bene Psalmographus: *Sicut aspidis surda & obturantis aures suas, qua non exaudiet vocem incantantium, & Senesci incantantis sapienter.* Huiusmodi aspides vos esse dixerim, o Iudæi, aures namque vestras ad diuini incantatoris, venefici illius incantantis sapienter, animaq; pio quodam fascino irretientis, voces obturatis. Cur vero aures obfirmatis, cum veritatem aperiat vobis, cureius voci & prædicationi resistitis?

At quisit, peccatores, si nos verbi Dei Concionatores veritatem ex parte Dei denuntiamus, nobis vt credere nolitis? Quanta eheu vestra surditas est; clamemus buccis plenis, in clamemus auribus vestris, inferorum supplicia, diuinorum iudiciorum seueritatem & rigorem denuntiemus, proponamus vobis ante oculos pœnarum cruciatuumque æternitatem; instar aspides surdæ nihil inauditis, sed penitus obsurdescitis. Hic vero aures vestras arrigite, egregiam è sacro volumine figuram, qua vestra surditas exprimitur, depromam.

4. Reg. 4.
Figura.

Cum Propheta Elisæus puerum Giezi vna cum baculo suo, ad Sunamitidis filium à mortuis excitandum misisset, & ille baculo mortuum terigisset, agitasset, omnemque mouisset lapidem, & infecto negotio ad Prophetam reuerti coactus esset (*non enim eras vox, neq; sensus*) indignans & subiratus ait, *Non su rexit puer.* Eheu! Ecce ad eum modum nos concionatores, veluti legati à summo Deo, cum baculo doctrinæ ad peccatores in peccatis mortuos & sepultos excitandos missi, merito dicere possumus. Fecimus Domine, quod in nobis fuit, fecimus quod nobis faciendum præcepisti, toto hoc Quadragesimæ tempore, horum mortuorum oculis baculum tuum, id est, potentiam tuam, iudiciorum tuorum rigorem, suppliciorumque grauitatem, tartari horrorem, mortis incertitudinem proposuimus; clamauimus, minas intentauimus, quidquid potuimus præstitimus, & tamen *non surrexit puer*: mortuos excitare non potuimus, non enim est vox neque sensus. Nondum vel minimum de confessione ver-

bum audiuius, nullum contritionis indicium, nullum doloris signum, nullum vitæ, vitaliumque actionum experimentum percepimus. Satan quippe aures eorum obturat, & impedit, quo minus veritatem ex concionantis ore audire queant.

Ieroboam Rex cum regnum Israel inuasisset, 3. Reg. 12. Allogoria. permittere nolebat, vt populus in Ierusalem descenderet, sacrificia & libamina Deo oblaturus, aut verba legis audiret; ne ita ad naturalem suum principem redirent, inque eius verba, quem deteliquerant, iurarent; dicebatque intra se, *si ascenderit populus iste, vt faciat sacrificia in domo Domini conuertetur cor populi huius ad Roboam regem Iuda, interficientque me, & conuertentur ad eum.* Cui malo vt occurreret, vitulos aureos conflare, eosque populo adorandos proponere decreuit, dicens: *Nolite ascendere in Hierusalem, ecco Dixi tui Israel.* Eodem prorsus modo agit Satan: metuens enim, ne peccatores ad Deum, qui verus & legitimus princeps est, & à quo peccando impie descuerant, conuertantur, & se, cui per peccata obsequuntur, deserant, omni ratione impedire conatur, ne Ierolyima, id est, templa, adeant, in quibus verbum salutis ac legem Christi Domini, veritatemque Euangelicam audire possint: at detinet & occupat eos rebus ludicris, diuitiisque, quæ instar vitulorum aureorum sunt, ac multis negotiorum grauaminibus opprimit. Quamobrem peccatores templa adite, ascendite Ierolyimam, impia illa imperia ac truculentam Ieroboam tyrannidem relinquit: atque ad veritatem audiendam properate. Nam quemadmodum a Conceptus quila pullos ad solis radios examinare, ex à natura peririque consuevit, eosque vt legitimos appetitus. ducat, qui oculo irretoræ radios micantes scintillantelque perferre queunt: ita quoque DEVS (qui in libris sacris sapius *Deut. 32.* cum aquila comparatur; vt *sicut aquila pronocans pullos suos ad volandum*) filios tuos ad verbi sui radios examinat, & eos qui assidue, attente, ac diligenter id ipsum *Ioan. 8.* audiunt, veluti legitimos ac suos habet: alios vero vt nothos & spurios repudiat. *Nam, qui ex Deo est verba Dei audit: propter-*

ea vos non auditis, quia ex Deo non estis. Efficax profecto argumentum.

IV.
Exaggeratur Pharisæorum malitia.

Verum quid ad hæc tandem dicitis Pharisæi? quid ad magnas hæc quæstiones, tamque serias interrogationes respondebitis? semperne veritatem oppugnabitis? ô rem inauditam! ô cæcitatem intolerabilem! ô malitiam plusquam diabolicam! calumnias novas iaciunt, ac conuictiari incipiunt, nouasque Domino iniurias erogant, dicentes: *Nonne bene dicimus nos quia Samaritanus es & dæmonium habes. Quam ineptum & incogruum hoc responsum est, quam impertinens dubij propositi solutio? Ad primum, de innocentia nempe, dicunt eum Samaritanum, id est, hæreticum esse: ad secundum vero, quoad doctrinæ sinceritatem, aiunt diabolo intrinsecus occupatum.*

Anne tu Phœbe, qui vniuersum quotidie orbem perlustras, & quidquid in mundo peragitur, ex alto intueris, simile quid vniquam aut hoc nostro in orbe, aut apud antipodes in alto vidisti, vel similem peruersitatem notasti? Quid? vosne in Deum tam horrendas blasphemias eiaculari! itane vos phrenetici, ac mente capti aduersus medicum vestrum insurgitis? cæci, itane lumen veritatis contempnitis? Cuius rei egregiam similitudinem adferam, Quemadmodum enim, postquam à longo tempore pluuijs terra irrorata non fuit, & penitus ardore ac siccitate exaruit, omnis aqua & pluuia quæ deinde decidit, in ranas, ruberas, vermes, ac bruchos conuertitur: sic etiam anima, quæ diuturno peccati calore arefacta emarcuit, quæ vere, inquam, terrena est, ac non nisi mundana cogitat, cum aqua verbi diuini irroratur, tantum abest, vt eodem irrigetur, commoueatur, ac percellatur, vt venenum potius & peruersitatis corruptionem generet. Ita hic videas Christum Dominum ad Pharisæos verba facientem, eosque salutari doctrinæ suæ rore irrigantem, at viua ille prædicationis eius aqua in bufones, serpentes, ac viperas, in iniurias, inquam, & blasphemias execrables, commutatur. *Nonne bene dicimus nos, quia Samaritanus es.*

1. Reg. 10.

Cum Dauid Rex ad Hanon Regem legatos mitteret, qui eum in Ammon patris mor-

te consolarentur; barbarus ille eos exploratores esse ratus, dimidia barba parte detonsa, decurtatisque ad medium femorum vestibus, magna sane contumelia affectos, ignominioseque habitos, ad propria remisit. O barbarum & ab omni humanitate alienum principem! ô infamiam & probrum intolerandum! at iniurias, quas hodie Christo Domino irrogari videmus, longe etiam grauiores esse censeo. Misit quidem Pater æternus vnicum filium veluti legatum, in hunc mundum, vt synagoga Iudaica super generis humani exitio & interitu solamen aliquod afferret, & ecce eadem illa synagoga, exploratoris loco eum hodie habens, ac falsum prophetam esse censens; iniuria ac contumelia afficit, blasphemiasque & conuictiari in eum intolerabilia euomit: Samaritanum ac dæmoniacum vocitando. O probrum ac dedecus mille dignum cruciatibus! *Nonne bene dicimus nos, quia Samaritanus es.*

Tradidit Sacra Scriptura, tantum fratrum aduersus Iosephum odium fuisse, ac paulatim eo inimicitias progressas esse, vt non p'ssent espacifice loqui, & non nisi contumeliosis eum verbis affarentur, modo eum somniantem, modo malefactorum delatorem appellando; adeo vt tãdem exteris eum gentibus in seruum vendiderint. Eandem hodie malitiam Pharisæi commonstrant; tanta namque inuidia & odio aduersus humilem illum Ioseph, Christum nimirum, qui statet eorum secundum carnem est, exardescunt, vt non nisi iniurijs eum afficiant, calumnijsque & probrosis eum nominibus compellent. Vos porro Catholici, Pharisæos hos nolite imitari, nolite veritati resistere, nolite in Deum conuicia enomere, aut blasphemias eiaculari; at sanctum eius verbum audite, credite, honore afficite; & quod iusserit aut faciendum præceperit, exequi properate. *si veritatem dico, credite mibi.*

Et tu ô Domine Deus, vere agne absque macula, qui sine peccati nãuo es, & intus, & foris, quia via, veritas es & vita; hanc, obsecro, nobis gratiam concede, vt sanctum verbum tuum semper audire, animæque nostræ eiusdem dulcedine inescatæ, cum sponsa in canticis exclamare possint:

Sonat.

Cap. 1.
147.
No. 8.
110.

Sonet vox tua in auribus meis: & cum Propheta Samuele: Loquere Domine, quia audivi servus tuus: cumque Psalm. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo. O Deus auctor veritatis, & ipsa veritas, & ipsa bonitas: Deus inquam, quem de nullo quis peccato potis est arguere; tu vere ille Samaritanus es, infelicis Adami filius, verus ille Samaritanus, de quo S. Lucas, qui hominem illum, per quem genus humanum designatur, ex Ierusalem in Iericho, ex statu scilicet gratiæ, & innocentiae, in peccatum descendentem, & in latrones, id est, diabolo incidentem (qui omnibus eum spiritualibus divitijs despoliaverant, & vulnera insuper gravissima infixierant, omnes scilicet animæ facultates laeserant) sanasti, ac pristina integritati restitisti. Nostis igitur ò domine Samaritane modere languoribus: nostras cura animas, easque unguento & oleo misericordiae unguento, ut veritatem tuam semper amplecti, ac peccatum vitare, & voluntati tuæ quâ promississime obsequi valeant, quo dignæ reddantur, ut postquâ tibi fidele in mundi huius mari obsequium præstiterint, in alterius malicia te laudent & glorificent. Amen.

FERIA III. POST DOMIN.
PASSIONIS.

Partitio.

- I. De fuga gloria.
- II. De vano fratrum Domini postulato.
- III. De inani gloria mundi & humilitate Christi.

Erat autem in proximo dies festus Iudaorum; Scenopegia: Dixerunt ergo fratres eius ad eum: Transi hinc, & vade in Iudæam, Ioann. 7.

FIGURA.

148. 17. **M**AGNVS ille Propheta Elias, in anem gloriam inundanumque honorem peractus, aulam Iezabelis relinquens, in deser-

tum secessit, nullum in patria miraculum volens edere, ob quod à suis magni fieret, ac divinos honores consequeretur: sed in Sarepta Sidoniorum, civitatem satis remotam, & obscuram sese contulit, ubi præclarissima miracula edidit. Cum diligentius hoc Propheta factum intueor, simile mihi historiam in Evangelio hodierno legere videor. Occurrit mihi namque hic, non dico Elias, sed CHRIS TVS Dominus, qui in humilitate educatus, & omnem mundi gloriam exorsus, civitatem Ierosolymitanam relinquit, ut in Galiliam secedat; quique veritus, ne ab hominibus videatur, ad solemnitatem Paschalem, à suis licet invitaretur, venire detrectat, nedum aliquid miraculum edere, eadem apud externos facturus: & quo plus eum discipuli hodie ad vanam gloriam incendunt, dicentes, *Manifesta te mundo*; quo plus ipse gloriam contemnens respondet: *tempus meum nondum aduersit*. Erit hæc materia omnibus vobis, spero, perutilis, & vnde non parum utilitatis haurire possitis. Imploremus igitur Spiritus Sancti auxilium, ut eam pro dignitate deducamus: & simul patrocinium Deiparæ Virginis interponamus.

AVE MARIA.

Inter cætera Antisthenis Philosophi e- Apophth. loquia & Apophthegmata hoc non postre- Antisth. mum mihi occupare locum videtur: cum *Laert. li. 6.* magnis eum ciues, & quidem improbi, laudibus exornarent, subtristior & consternatus quodammodo respondit: *Dij immortales quid mali feci.* Idem pene de Phocione, *Plutarch. in Phocion.* quo præstantiorem Atheniensis non vidit republ. refert Plutarchus: hic cum quadam die frequenti Senatu peroraret, omniumque animos in sui admirationem accenderet, & omnes merita eius in republ. gloriamque bello partam deprædicarent; ad vicinos & astantes vultu subirato conuersus, dicere incepit: *Miserum! vercor ne quod mihi stultum verbum exciderit.* Dignæ profecto tantis viris sententiæ, licet Ethnico ore prolata, quas Christiani semper memoria inscriptas gerant, quibus ad inani gloria.

Dictum
Phocionis.